

Remiss av betänkande digitalforvaltning.nu (SOU 2017:23)

Fi2017/01289/DF

1 Sammanfattning

Skatteverket har mottagit remiss av delbetänkandet digitalforvaltning.nu, (SOU 2017:23).

Skatteverket är positivt till stora delar av innehållet i betänkandet men vill poängtera att vissa områden kan behöva omhändertas ytterligare.

Skatteverket är i grunden positiva till förslaget om en samlad aktör med inriktning mot en mer samordnad styrning och med mer fokus på en nationell digital infrastruktur. Det är bra och rätt samt att det är relevant och viktigt att samla ansvaret för digitaliseringen hos en myndighet. Skatteverket vill dock poängtera vikten av att det säkerställs i den nya aktörens uppdrag att utvecklingen ska ske utifrån vad vår omvärld (våra medborgare och andra intressenter) har för behov, dvs. med ett ”utifrån och in” -fokus. Skatteverket anser vidare att det inte kommer att räcka med att myndigheter samordnar sig för att uppnå en högre grad av digitalisering, utan även departementen behöver arbeta mer strukturerat och samlat kring frågan. Regeringen måste vara beredd att gå in och stötta nationella initiativ med resurser och medel.

När det gäller Mina meddelanden så lämnar Skatteverket synpunkter dels på en övergripande nivå men även i enskilda detaljfrågor. Skatteverket tycker det är bra att Mina meddelanden förslås regleras i en egen förordning.

Skatteverket föreslår en ersättningsmodell till brevlådeoperatörerna där de ska få ersättning per meddelanden. Skatteverket håller inte med utan föreslår i första hand att brevlådeoperatörer inte ska erbjudas ersättning inom ramen för Mina meddelanden. Skälet till det är att den existerande modellen hittills har visat sig stark med en statlig servicegarant i form av Min Myndighetspost och tre privata alternativ i produktion. Den föreslagna ersättningsmodellen riskerar att hämma utvecklingen genom att bygga upp onödiga ekonomiska hinder för myndigheter, kommuner och landsting att ansluta sig. Om en ersättningsmodell ändå införs anser Skatteverket att modellen bör baseras på ett fast pris per försändelse. Priset kan inte relateras till nuvarande portokostnad utan bör jämföras med kostnaden för ett sms eller liknande.

Skatteverket delar utredningens slutsats att det finns utrymme för vissa punktinsatser som kan öka intresset från enskilda att ansluta sig till Mina meddelanden och tillföra en betydande nytta. Skatteverket anser dock att det kan behövas fler insatser än de som förs fram i delbetänkandet. Skatteverket avstyrker förslaget att det ska vara en rättighet för medborgare att få myndighetspost digitalt då Skatteverket anser att det finns bättre sätt att stimulera myndigheterna att ansluta till Mina meddelanden.

Utredningen föreslår att Ekonomistyrningsverket eller E-legitimationsnämnden ska ta över Skatteverkets nuvarande ansvar för Mina meddelanden 2020. Därutöver föreslår utredningen en regel som ger Skatteverket till uppgift att tillhandahålla en elektronisk brevlåda.

Skatteverket anser att ansvaret för infrastrukturen och ansvaret för att tillhandahålla en elektronisk brevlåda bör hållas ihop även efter 2020 då det möjliggör åtskilliga synergier. Dessutom skulle uppgiften att hålla en elektronisk brevlåda vara en mycket smal och främmande uppgift hos Skatteverket helt skilt från Skatteverkets kärnuppdrag varför Skatteverket tillstyrker att ansvaret för såväl Mina meddelanden som den elektroniska brevlådan överförs till den nya aktören, Ekonomistyrningsverket eller E-legitimationsnämnden.

2 Skatteverkets synpunkter

Skatteverket lämnar i avsnitt 2.1 synpunkter på förslagen i betänkandet om ett samlat ansvar och i avsnitt 2.2 på förslagen i betänkandet om Mina meddelanden. I de delar där inga synpunkter lämnas delar Skatteverket utredningens bedömningar.

Innehåll

1	Sammanfattning.....	1
2	Skatteverkets synpunkter.....	3
2.1	Ett samlat ansvar (betänkandet, avsnitt 4)	4
2.1.1	Styrning av den digitala förvaltningen	4
2.1.2	Den nya aktörens uppdrag	4
2.1.3	Sverige har halkat efter (betänkandet, avsnitt 4.1)	5
2.1.4	En nationell digital infrastruktur (betänkandet, avsnitt 4.2)	6
2.1.5	Säkerhetsfrågorna behöver integreras i digitaliseringen av den offentliga sektorn (betänkandet avsnitt 4.3.1)	6
2.1.6	Behovet av tydliga och styrande mål (betänkandet, avsnitt 4.4.1)	6
2.1.7	Statens åtaganden i den nationella digitala infrastrukturen (betänkandet, avsnitt 4.4.2)	7
2.1.8	Samverkan inom den offentliga förvaltningen (betänkandet, avsnitt 4.4.4)	7
2.1.9	Råd för digitaliseringssamverkan (betänkandet, avsnitt 4.5.9)	7
2.1.10	Förslaget om en myndighet med samlat ansvar (betänkandet, avsnitt 7.1).....	8
2.2	Mina meddelanden (betänkandet, avsnitt 5 och 6)	9
2.2.1	Insatser som stärker motivet för att ansluta (betänkandet, avsnitt 6.1.1).....	9
2.2.2	Inför en rätt för enskilda och företag att få myndighetspost elektroniskt (betänkandet, avsnitt 6.1.3)	9
2.2.3	Förslag om riktlinjer (betänkandet, avsnitt 6.1.5)	10
2.2.4	Personuppgiftsansvaret i Mina meddelanden (betänkandet, avsnitt 6.2.12 och avsnitt 6.2.15)	11
2.2.5	Förmedlingsadressregistret – FaR (betänkandet, avsnitt 6.2.13)	12
2.2.6	Ändamål med behandlingen av personuppgifter (betänkandet, avsnitt 6.2.14)	13
2.2.7	Ersättning till de elektroniska brevlådeoperatörerna (betänkandet, avsnitt 6.3)	15
2.2.8	Privata utförare av offentligfinansierad verksamhet (betänkandet, avsnitt 6.4)	17

2.2.9	Mina meddelanden, betrodd tjänst enligt eIDAS-förordningen (betänkandet, avsnitt 6.5)	18
2.3	Synpunkter på lagtext eller författningskommentarer av teknisk natur	19
2.3.1	Förslag till förordning om infrastruktur för säkra elektroniska försändelser (betänkandet, avsnitt 1.4).....	19
3	Konsekvenser för Skatteverket.....	21
3.1	Konsekvenser för Skatteverket (betänkandet, avsnitt 7.2.3)	21
3.1.1	Finansiering av tillkommande anslagsmedel till den mottagande myndigheten 21	
3.1.2	E-legitimationsnämndens ackumulerade underskott	21

2.1 Ett samlat ansvar (betänkandet, avsnitt 4)

2.1.1 Styrning av den digitala förvaltningen

Skatteverket anser att den allmänna inriktningen mot en mer samordnad styrning och mer fokus på en nationell digital infrastruktur är bra och rätt samt att det är relevant och viktigt att samla ansvaret för vissa delar av digitaliseringen hos en myndighet. Det är lämpligt att samla infrastrukturella satsningar där det är uppenbart fördelaktigt att det finns en nationell lösning. När det gäller övrig digitalisering bör ansvaret ligga kvar hos de olika myndigheterna som är bäst på att bedöma såväl egna som medborgare och företags behov.

Skatteverket vill poängtera att styrningen av digitaliseringen inte går att separera från styrningen av verksamheten. Man kan inte se digitaliseringen som en teknisk infrastrukturfråga (även om denna del behöver uppmärksamhet också) och styra myndigheterna i denna del separerat från annan styrning. Här hamnar man i en avvägning vad gäller hur mycket regeringen bör gå in och styra myndigheternas verksamhet i detalj. Samordning avseende digital infrastruktur behövs absolut, i övrigt behövs en tydlig målbild för ett digitalt Sverige och stöd vad gäller kompetens och kompetensuppbyggnad.

Att myndigheten med det samlade ansvaret driver arbetet med att utveckla en gemensam målbild för den nationella digitala infrastrukturen är bra. Det är också viktigt att flera myndigheter är delaktiga i arbetet med att utveckla målbilden eftersom processen i sig är viktig och då olika myndigheter har olika behov från sin omvärld.

2.1.2 Den nya aktörens uppdrag

Skatteverket vill poängtera vikten av att det säkerställs i den nya aktörens uppdrag att utvecklingen ska ske utifrån vad vår omvärld (våra medborgare och andra intressenter) har för behov, dvs. med ett ”utifrån och in” -fokus. Man behöver därför skapa nätverk med

innovatörer, medborgare (fokus på den yngre kategorin 18-24 år) samt ha nära samverkan med både befintliga och nya privata aktörer. Det är Skatteverkets uppfattning att den aktör som får uppdraget måste ha möjlighet att avgöra med vem och i vilka former man ska samverka. Skatteverket avstyrker därför utredningens förslag om att ett råd av Generaldirektörer ska inrättas hos den nya aktören. I perspektivet utifrån framtiden och framtidens behov måste en digitaliseringsmyndighet bevaka och samverka med näringsliv och innovatörer samt ständigt beakta perspektivet "utifrån och in". Digitala tjänster och digitaliseringen handlar om att utveckla tjänster för och med kunden i kundens naturliga miljö. Därför behövs en perspektivförflyttning och förståelse för att de lösningar vi bygger riskerar att bli omoderna snabbt. Framtiden kommer kräva en ständig utveckling och förnyelse där myndigheter kan dra stor nytta av den innovationskraft som finns bland privata aktörer. Det kan myndigheterna göra till exempel genom att tillhandahålla data och API:er så att andra kan bygga lösningar åt våra kunder.

Enligt Skatteverkets uppfattning är det viktigt att den nya aktören driver nytänkande om hur utvecklingen ska bedrivas i framtiden. Därför bör den nya aktören inte ses som endast ett ställe att samla befintliga uppgifter och befintliga uppdrag som löpt under en tid. Att göra samma sak som tidigare, men under ett samlat ansvar kommer inte att vara framgångsrikt i längden. Agila arbetssätt och innovation bör prägla uppbyggandet av den nya verksamheten. Dessa perspektiv måste avvägas mot den nya myndighetens uppgift att styra, följa upp på kostnader, ifrågasätta underlag mm så att det senare inte blir det myndigheten har som huvudfokus för då finns det risk att vi inte kommer framåt i vår digitalisering för Sverige som helhet.

2.1.3 Sverige har halkat efter (betänkandet, avsnitt 4.1)

Utredningen bedömer:

Sverige har halkat efter jämförbara länder när det gäller digital förvaltning. Orsaken är främst ett medvetet val att delegera ansvaret för arbetet med e-förvaltning till myndigheterna. Att arbetet varit framgångsrikt i många avseenden kompenserar inte för de begränsningar detta har inneburit. Regeringen har också avstått från att använda de styrinstrument som står till buds, t.ex. genom att inte förtydliga vilka uppdrag myndigheterna har när det gäller digitalisering. Vidare saknas styrande mål för vad som ska uppnås. Det är inte heller tydligt vad som ska anses vara offentliga åtaganden i den nationella digitala infrastrukturen.

Regeringens svaga och otydliga styrning inom området beskrivs som en anledning till att Sverige halkat efter omvärlden inom digitaliseringen. Skatteverket anser att det inte kommer att räcka med att myndigheter samordnar sig för att uppnå en högre grad av digitalisering, utan även departementen behöver arbeta mer strukturerat och samlat kring frågan. Regeringen måste vara beredd att gå in och stötta nationella initiativ med resurser och medel.

Ett förslag är att regeringen beslutar om mål för den digitala förvaltningen. Det är rimligt och bra. Det finns dock ingen definition av vad som avses med digital förvaltning. Innan man beslutar om strukturer och styrning bör man ha en tydlig bild av vad man försöker uppnå. Denna bild saknas. Det är därför bra med ett förslag om tydliga mål men det betyder

också att man bör vara beredd att ändra på de övriga förslagen vad gäller strukturer och styrning när man har slagit fast målen.

2.1.4 En nationell digital infrastruktur (betänkandet, avsnitt 4.2)

Utredningen bedömer:

Politiken för digital förvaltning bör utformas mot bakgrund av dess roll i den nationella digitala infrastrukturen. En prioriterad fråga är vilket som ska vara det offentliga åtagandet i denna infrastruktur, både i principiella termer och vilka tjänster som det offentliga ska tillhandahålla.

Skatteverket anser att förslaget är svårbedömt om det inte tydliggörs vad som avses med en nationell digital infrastruktur. Enligt de beskrivningar Skatteverket återfunnit ses nationell digital infrastruktur som återanvändning av tjänster som redan finns framtagna inom offentlig verksamhet vilket naturligtvis är bra. Dock bör man också säkerställa den perspektivförskjutning som nämns ovan (2.1 Ett samlat ansvar (betänkandet, avsnitt 4)) till en ständig utveckling och förnyelse där myndigheter drar större nytta av den innovationskraft som finns bland privata aktörer än idag verkställs.

2.1.5 Säkerhetsfrågorna behöver integreras i digitaliseringen av den offentliga sektorn (betänkandet avsnitt 4.3.1)

Utredningen bedömer:

Säkerhetsfrågorna behöver integreras i digitaliseringen av den offentliga sektorn. Stödet till statliga och kommunala myndigheter behöver stärkas i dessa frågor. Detta inte minst för att informationssäkerhet täcks in av flera olika lagar som bitvis överlappar varandra. Detsamma kan sägas om ansvaret för de myndigheter som har uppdrag inom områdena informationssäkerhet, integritetsskydd och personuppgiftsansvar. Samtidigt skiljer sig myndigheternas befogenheter betydligt.

Generellt delar Skatteverket utredningens bedömning att säkerhetsfrågor behöver integreras i digitaliseringen av den offentliga sektorn. Formuleringarna om informationssäkerhet i betänkandet är välmenande men diffusa. Skatteverket föreslår att detta konkretiseras i myndighetens uppdrag.

Skatteverket vill understryka att den ansvariga myndigheten behöver ha tillgång till säkerhetskompetens för att genomföra säkerhetsarbete. Detta framgår inte tydligt av utredningen.

2.1.6 Behovet av tydliga och styrande mål (betänkandet, avsnitt 4.4.1)

Utredningen föreslår:

– att regeringen ska lägga fast ett tydligt och styrande mål för när digital förvaltning ska vara genomförd inom staten. Målet bör dock kunna tillämpas olika för olika myndigheter eftersom förutsättningarna varierar.

Skatteverket anser att det är bra att det finns tydliga och mätbara mål för vad som ska uppnås i en digital förvaltning vid olika tidpunkter. Skatteverket anser det dock olämpligt att sätta ett mål för när den digitala förvaltningen ska vara genomförd. Skälet till det är att digitaliseringen bör ses som en ständigt pågående process, där målet hela tiden flyttas fram allteftersom samhället förändras.

2.1.7 Statens åtaganden i den nationella digitala infrastrukturen (betänkandet, avsnitt 4.4.2)

Utredningen föreslår:

– ett samlat myndighetsansvar för förvaltning av nationella digitala tjänster. I förvaltningsansvaret ingår även att bereda frågor om vilka komponenter som ska anses vara statliga uppgifter. Regeringen ska besluta om vilka dessa ska vara och vad som ska vara statliga principiella åtaganden.

Skatteverket anser att det är bra att det tydliggörs och beslutas vilka de prioriterade tjänsterna är som anses vara nationella digitala tjänster. Enligt Skatteverket är det också viktigt att frågan om hur gemensamma tjänsterna eller komponenterna ska finansieras hanteras. Utgångspunkt bör vara den undersökning som genomfördes av Ramböll och som identifierade de tjänster som de tillfrågade myndigheterna ansågs ha störst potential att skapa värde för samhället. Utredningen skriver ”Att det i uppdraget ska ingå att säkerställa att myndigheterna har tillgång till en ändamålsenlig infrastruktur när det gäller standarder eller liknande krav som ska vara gemensamma för elektroniskt informationsutbyte”. Skatteverket ställer sig bakom detta, men anser att det behövs en djupare beskrivning av vad som ingår i en ”ändamålsenlig infrastruktur” och hur man planerar att uppnå detta.

2.1.8 Samverkan inom den offentliga förvaltningen (betänkandet, avsnitt 4.4.4)

Utredningen föreslår:

– att det inom ramen för avsiktsförklaringen om digital förnyelse av Sverige ska utvecklas en gemensam målbild för den nationella digitala infrastrukturen. Denna målbild läggs sedan till grund för en gemensam handlingsplan utformad med hälsoarbetet som förebild.

Skatteverket anser som angetts ovan (2.1.2 En nationell digital infrastruktur (betänkandet, avsnitt 4.2)) att det är bra om en gemensam målbild för den nationella digitala infrastrukturen tas fram.

2.1.9 Råd för digitaliseringssamverkan (betänkandet, avsnitt 4.5.9)

Utredningen föreslår:

– att det i myndigheten ska finnas ett råd för digitaliseringssamverkan,
– att rådet för digitaliseringssamverkan ska ha till uppgift att ge myndighetschefen råd för att främja utvecklingen av den offentliga sektorns digitalisering,

- att frågor av principiell eller större vikt ska föredras i rådet innan myndighetschefen fattar beslut,
- att rådet för digitaliseringssamverkan ska stödja samverkan mellan de olika aktörerna i utvecklingen av digitaliseringen av den offentliga sektorn.

Skatteverket utgår från att ESV (eller den myndighet som får uppdraget) får rätt förutsättningar för att kunna genomföra sitt uppdrag. I de förutsättningarna ingår att själv välja hur man vill organisera den samverkan som bedöms nödvändig för uppdragets utförande.

Det är Skatteverkets uppfattning att det är mycket troligt att även samverkanskonstellationer utanför den nya myndigheten, liknande det nuvarande eSamverkansprogrammet, kommer att behöva finnas för att samordna och driva på digitaliseringen..

2.1.10 Förslaget om en myndighet med samlat ansvar (betänkandet, avsnitt 7.1)

Utredningen lämnar två förslag om vilken myndighet, inom ramen för den befintliga myndighetsstrukturen, som kan axla ansvaret för digitaliseringen av den offentliga sektorn. Utredningen bedömer att Ekonomistyrningsverket (ESV) är bäst lämpat att ta emot uppdraget. Utredningen bedömer – som en alternativ lösning – att E-legitimationsnämnden kan utvecklas till att omfatta det samlade uppdrag som utredningen föreslår.

Avseende utredningens bedömning att ESV är bäst lämpat att ta emot det samlade uppdraget har Skatteverket ingen avvikande uppfattning utifrån det resonemang som utredningen för i delbetänkandet. Skatteverket ser inte att någon annan myndighet skulle få färre eller mindre utmaningar, eller ha bättre förutsättningar än ESV. Uppdraget kommer att vara svårt oaktat vilken uppdragstagare som utses, men ESV anses kunna ha rimliga förutsättningar för att driva uppdraget inom en inte alltför avlägsen framtid.

Det är viktigt att ESV får rätt förutsättningar samt att det blir tydligt att ESV:s uppdrag blir utökat och att de utökade delarna inte ”försvinner” i skuggan av det uppdrag som ESV redan har. Skatteverket anser att det ansvar som ESV får avseende att samordna den offentliga sektorns digitalisering, bör utgöras av en väl definierad organisatorisk del inom ESV, företrädesvis med direktrapportering till ESV:s generaldirektör.

Utredningen beräknar att den myndighet som får det samlade ansvaret behöver resurser motsvarande 34 årsarbetskrafter för att lösa uppgifterna fram till och med utgången av 2019. Därefter måste antalet årsarbetskrafter öka i samband med att ansvaret för Mina meddelanden förs över från Skatteverket.

Skatteverket vill återigen understryka att för att få effekt av satsningen så är det viktigt att ESV får rätt förutsättningar inte minst resursmässigt. Skatteverkets bedömning, utifrån en tolkning av uppdraget, är att den föreslagna resursdimensioneringen inte är tilltagen i överkant utan att det snarare finns en risk för att den inte räcker till för att göra skillnad. I synnerhet som en stor andel av resurserna kommer att ta med sig sina befintliga arbetsuppgifter in i den nya organisationen.

2.2 Mina meddelanden (betänkandet, avsnitt 5 och 6)

2.2.1 Insatser som stärker motivet för att ansluta (betänkandet, avsnitt 6.1.1)

Utredningen föreslår:

- att Valmyndigheten ges i uppdrag att utreda hur röstkort kan distribueras via Mina meddelanden.
- att offentliga arbetsgivare ska erbjuda sin personal att kunna få lönebesked via Mina meddelanden.
- att Statens servicecenter ges i uppdrag att säkerställa att lönebesked kan distribueras via Mina meddelanden.

Skatteverket delar utredningens slutsats att det finns utrymme för vissa punktinsatser som kan öka intresset från enskilda att ansluta sig till Mina meddelanden och tillföra en betydande nytta samt göra valadministrationen säkrare och billigare.

Skatteverket anser dock att det kan behövas fler insatser än de som förs fram i delbetänkandet. Skatteverket vill återigen lyfta de förslag som redovisades i delrapporteringen av Skatteverkets uppföljningsuppdrag i februari 2016 (Uppdrag att följa statliga myndigheters anslutning till Mina meddelanden och att verka för företags anslutning N2015-3779-EF)¹.

2.2.2 Inför en rätt för enskilda och företag att få myndighetspost elektroniskt (betänkandet, avsnitt 6.1.3)

Utredningen föreslår:

- att en infrastruktur för säkra elektroniska försändelser till enskilda och företag ska tillhandahållas av Skatteverket,
- att enskilda och företag, om de begärt det, har rätt att som mottagare få försändelser från statliga myndigheter elektroniskt om det inte finns särskilda skäl för undantag,
- att alla statliga myndigheter ska, som avsändare teckna avtal med Skatteverket och skicka säkra elektroniska försändelser i infrastrukturen, om inte regeringen beslutar annat,
- att kommunala myndigheter får, som avsändare, teckna avtal med Skatteverket och skicka säkra elektroniska försändelser i infrastrukturen,
- att som mottagare av försändelser i infrastrukturen registreras de enskilda och företag som via en brevlådeoperatör begärt att få försändelser elektroniskt,
- att alla statliga myndigheter på sina webbplatser ska informera enskilda och företag om rätten att få försändelser elektroniskt,

¹

– att till infrastrukturen ska anslutas privata tillhandahållare av elektroniska brevlådor för säkra elektroniska försändelser till enskilda och företag som Skatteverket godkänt i enlighet med gällande villkor och tecknat avtal med,
– att till infrastrukturen ska Skatteverket i enlighet med gällande villkor tillhandahålla en elektronisk brevlåda för säkra elektroniska försändelser från statliga och kommunala myndigheter till enskilda och företag.

Skatteverket tillstyrker utredningens förslag att alla statliga myndigheter ska teckna avtal med Skatteverket som avsändare och börja använda Mina Meddelanden för att skicka säkra elektroniska försändelser.

Skatteverket avstyrker förslaget att det ska vara en rättighet för enskilda och företag att få meddelanden elektroniskt om de begärt det. Enligt Skatteverkets uppfattning är det troligt att det finns meddelanden som aldrig kommer att erbjudas elektroniskt då det inte kommer att vara kostnadseffektivt för myndigheterna, t ex sällan förekommande meddelanden i små volymer. Förslaget riskerar därför att leda till oönskade effekter hos myndigheterna genom att de kan tvingas hantera detta manuellt när de inte anslutit meddelandetyper till Mina meddelanden eller att den som begärt att få meddelandet elektroniskt inte är ansluten till Mina meddelanden. Antingen för att de inte vill det eller för att de är en fysisk person som saknar svenskt personnummer eller är en av de juridiska personer som idag inte har möjlighet att ansluta sig till infrastrukturen. Det finns risk för att myndigheterna behöver hålla ett register över vilka som begärt att få meddelanden elektroniskt. En ytterligare komplikation med förslaget är att Skatteverket har stängt av en avsändare för så kallad ID-växling. Hur en sådan situation, där en avsändare inte får utföra medborgarens begäran, ska hanteras behöver klargöras innan man inför en rättighet för mottagarna att ta emot meddelanden elektroniskt.

Skatteverket föreslår istället en successiv övergång till digital post genom att myndigheterna ges tydliga uppdrag, t ex i sina regleringsbrev, att viss andel av myndighetens meddelanden ska erbjudas elektroniskt vid vissa olika tidpunkter.

2.2.3 Förslag om riktlinjer (betänkandet, avsnitt 6.1.5)

Utredningen föreslår:

- att Skatteverket tar fram riktlinjer angående vilken typ av meddelanden som myndigheter bör skicka genom Mina meddelanden.

Skälet till utredningens förslag är att säkerställa att förtroendet för digital post inte urholkas av försändelser som kan uppfattas som spam av mottagarna. Definitionen av spam är delvis subjektiv och baseras på mottagarens tolkning av innehållet i meddelandet. Dock brukar spam ha ett kommersiellt syfte i form av reklamutskick eller användas för så kallad phishing och andra bedrägeriförsök. Det blir därför svårt att på en generell nivå göra en tolkning av det subjektiva kriterium för vad som anses vara spam när det kommer till innehållet i

meddelanden som skickas med hjälp av Mina Meddelanden. Man bör även skilja på oönskade och obehövlige utskick. Vissa typer av meddelanden som kan tolkas vara oönskade av mottagaren men som trots detta innehåller information som måste kommuniceras till mottagaren. Vid upprättande av nya typer av meddelandeflöden bör varje myndighet avgöra om kommunikeringen är behövlig. Att ansluta existerande flöden, som idag skickas på papper, torde inte resultera i en ökning av obehövlige utskick då det får antas att avsändande myndighet redan gjort en bedömning om utskicket i fråga är relevant för mottagaren.

Riktlinjer utformade av Skatteverket riskerar att förlora sin verkan då de behöver utformas i väldigt generella termer. Ett alternativ är att Skatteverket instruerar avsändande myndigheter i hur man bör utforma sina egna riktlinjer. Ska Skatteverket även ta fram riktlinjer för privata avsändare riskeras riktlinjerna att urvattnas ytterligare av generaliseringar.

Att låta mottagaren själv reglera vilka typer av meddelanden som denne vill ta emot i den digitala brevlådan skulle innebära en stor mängd kategorier och inställningar som användaren ska ta ställning till allteftersom fler myndigheter och flöden av meddelandetyper ansluts till Mina Meddelanden. Dessutom finns det en risk att alla meddelanden inte går att kategorisera, med följd att mottagarens förväntningar på vilka typer av meddelanden som denne vill ta emot inte stämmer överens med vad som faktiskt skickas.

Ett alternativ är att erbjuda mottagaren möjlighet att genom överskådliga och hanterbara inställningar endast vissa typer av meddelanden som är enkla att kategorisera, t.ex. Skatteverkets deklarationsutskick eller Pensionsmyndighetens årsbesked. Detta skulle ge användaren viss möjlighet att reglera vilka typer av meddelanden som denne vill ta emot i sin digitala brevlåda. Samtidigt bör det nämnas att Skatteverket har ansatsen att alla meddelanden ska skickas digitalt. Dessutom får man anta att mottagaren har anslutit sig till Mina Meddelanden för att ta emot försändelser digitalt. Alltför långtgående möjligheter att reglera mottagande av olika typer av meddelanden kan te sig kontraproduktivt ur ett digitaliseringsperspektiv.

Skatteverket anser därför att man bör undvika utfärdande av bindande riktlinjer för vilka meddelanden dom får skickas via Mina meddelanden.

2.2.4 Personuppgiftsansvaret i Mina meddelanden (betänkandet, avsnitt 6.2.12 och avsnitt 6.2.15)

Utredningen föreslår:

– att personuppgiftsansvaret regleras i en ny förordning om en infrastruktur för säkra elektroniska försändelser.

Utredningen föreslår:

- att avsändaren av försändelsen är personuppgiftsansvarig för de personuppgifter som behandlas i försändelsen till dess försändelsen har gjorts tillgängligt för mottagaren i mottagarens brevlåda,
- att brevlådeoperatören är personuppgiftsbiträde åt den avsändande myndigheten när det gäller behandling av de personuppgifter som fordras för att en försändelse ska kunna göras tillgänglig i mottagarens brevlåda,
- att det ska utredas vidare vad som händer med personuppgiftsansvaret när försändelser gjorts tillgängliga i fysiska personers brevlådor,
- att om brevlådeinnehavaren är en juridisk person eller en fysisk person som behandlar personuppgifter i brevlådan som inte utgör ett led i verksamhet av rent privat natur, är brevlådeinnehavaren personuppgiftsansvarig för behandling av personuppgifter i brevlådan och brevlådeoperatören är personuppgiftsbiträde.

Skatteverket tillstyrker utredningens förslag om en förordning som reglerar personuppgiftsansvaret i Mina Meddelanden.

Skatteverket anser dock att det är oklart vilken effekt som dataskyddsförordningen får på infrastrukturen. Samtliga aktörer inom Mina Meddelanden har ett ansvar att utifrån sin egen roll utreda och anpassa verksamheten i enlighet med dataskyddsförordningen.

Skatteverket anser även att det är oklart hur ett obligatorium för myndigheter att skicka försändelser genom Mina Meddelanden på den enskildes begäran påverkar möjligheten att bestämma ändamål och medel för behandlingen av personuppgifter. Artikel 4 punkt 7 i dataskyddsförordningen samt 3 § i personuppgiftslagen anger att personuppgiftsansvar följer av en möjlighet att bestämma ändamål och medel för behandlingen av personuppgifter. Det behöver utredas huruvida avsändande myndighet kan anses bestämma ändamål och medel för behandling av personuppgifter om anslutning till Mina Meddelanden blir obligatorisk.

Skatteverket anser att brevlådeoperatören enligt gällande rätt är personuppgiftsansvarig för behandling av eventuella ytterligare personuppgifter som fordras för att meddelandet ska kunna befordras till aktuell brevlåda.

Skatteverket avstyrker utredningens förslag att utreda vidare vad som händer med personuppgiftsansvaret när försändelser gjorts tillgängliga i fysiska personers brevlådor. Skatteverket anser att det i en sådan situation är etablerat att personuppgiftslagen upphör att vara tillämplig. Det finns således inget personuppgiftsansvar för behandling av personuppgifter som en fysisk person utför inom det egna utrymmet så länge behandlingen utförs som ett led i en verksamhet av rent privat natur (jfr 6 § personuppgiftslagen samt artikel 2 c dataskyddsförordningen). Dock anser Skatteverket att brevlådeoperatören har ansvar för informationssäkerheten även efter att ett meddelande har gjorts tillgängligt för mottagaren.

2.2.5 Förmedlingsadressregistret – FaR (betänkandet, avsnitt 6.2.13)

Utredningen föreslår:

- att Skatteverket även fortsättningsvis får föra register över dem som anslutit sig till infrastrukturen,
- att de uppgifter som får behandlas i registret är person-, samordnings- eller organisationsnummer och uppgifter om vilka avsändare mottagaren inte har godkänt (s.k. nixning),
- att personuppgifterna i registret även fortsättningsvis får behandlas dels för att föra en aktuell förteckning över enskilda som begärt att få ta del av försändelser från anslutna avsändare på elektronisk väg, dels för att expediera försändelser från anslutna avsändare på elektronisk väg,
- att Skatteverket är personuppgiftsansvarigt för den behandling av personuppgifter som utförs i registret och för den behandling som behövs för att expediera försändelser från myndigheter på elektronisk väg.

Skatteverket håller med utredningen om att Skatteverket är personuppgiftsansvarigt för behandling av personuppgifter i FaR och för den behandling i FaR som behövs för att expediera försändelser från myndigheter på elektronisk väg. Skatteverket vill dock förtydliga att Skatteverket i rollen som infrastrukturansvarig inte expedierar försändelser.

Skatteverket anser dessutom att även uppgift om vald brevlådeoperatör måste få behandlas i registret. Det är en förutsättning för att avsändarna ska kunna få besked om var meddelandena ska levereras.

2.2.6 Ändamål med behandlingen av personuppgifter (betänkandet, avsnitt 6.2.14)

Utredningen föreslår:

- att personuppgifter får behandlas i infrastrukturen för att de elektroniska försändelserna ska nå den mottagare som avses och kunna göras tillgängliga i mottagarens brevlåda.

Statistik

Skatteverket noterar att frågan om insamling och presentation av statistik inte berörs i utredningen. Skatteverket får regelbundet frågor från främst kommuner men även från andra myndigheter som efterfrågar statistik av olika slag. Det finns till exempel önskemål om att ta fram regional statistik över anslutna till förmedlingsadressregistret (FaR). Eftersom FaR inte innehåller uppgifter om bostadsadress så uppkommer därmed även ett intresse att samköra personuppgifter i FaR med uppgifter ur statens personadressregister (SPAR) eller aviseringsystemet för folkbokföringsuppgifter (Navet).

Skatteverket samlar in och presenterar i dagsläget veckobaserad statistik över antal anslutna användare samt antal privata respektive företagsbrevlådor som är anslutna. Dock finns det i dagsläget inget rättsligt stöd för att samköra av personuppgifter i FaR med andra register i syfte att samla in och presentera statistik. Genom att införa möjligheten att ta fram regional statistik över anslutningar ökar man troligtvis incitamenten för regionala avsändare att

ansluta sig då man med större träffsäkerhet kan motivera kostnadsbesparingar. Det kan därmed vara av intresse att undersöka möjligheterna för insamling och presentation av statistik.

När det gäller Skatteverkets folkbokförings- och beskattningsverksamhet har lagstiftaren etablerat en möjlighet för behandling av personuppgifter i syfte att följa upp och planera verksamheten, jfr 4 § i lag (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet och 4 § i lag (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet som möjliggör behandling av personuppgifter för tillsyn, kontroll, uppföljning och planering av verksamhet.

Skatteverket föreslår att motsvarande reglering bör införas i den nya förordningen för Mina meddelanden. Särskilt med beaktande av att ESV föreslås följa upp och analysera utvecklingen av den offentliga sektorns digitalisering och användning av nationella digitala tjänster (se alternativ 1, 5 § p. 7 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2016:1023) med instruktion för Ekonomistyrningsverket).

Bruttoavisering

Möjlighet till bruttoavisering

Skatteverket vill uppmärksamma att införandet av en ny förordning för Mina meddelanden är ett utmärkt tillfälle att införa så kallad bruttoavisering.

Med ”bruttoavisering” menas att samtliga eller en större delmängd av personuppgifter i ett register lämnas ut och behandlas men att alla uppgifter inte kan anses nödvändiga att behandla med hänsyn till ändamålet med behandlingen. De uppgifter som inte kan hänföras till eller bedöms nödvändiga för det för behandling angivna ändamålet ska vid ett sådant förfarande omedelbart gallras. ”Bruttoavisering” förekommer i andra sammanhang men har då reglerats särskilt i författning t.ex. i 8 a § förordningen (1998:1234) om det statliga personadressregistret. Motsvarande reglering saknas för FaR varför en sådan hantering enligt Skatteverkets uppfattning inte bedöms rättsligt möjlig.

Hur används FaR

Förvaltningen för Mina meddelanden tillhandahåller bland annat Allmänna villkor för myndigheter och brevlådeoperatörer som ansluter till Mina meddelanden. Genom anslutningsavtal åtar sig de avsändande myndigheterna bl.a. att endast använda uppgifter ur FaR i enlighet med ändamålet såsom det framgår i 5 § Förordningen om statliga myndigheters elektroniska informationsutbyte.

Baserat på formuleringen i villkoren och det rättsliga ställningstagandet är slutsatsen att ansvaret för att en viss slagning faller inom ändamålet ligger på respektive part, men kan komma att följas upp av Skatteverket.

När det gäller bruttoavisering är slutsatsen att det inte är tillåtet för avsändande myndigheter att läsa ut/kopiera/efterfråga uppgifter om andra personer än de som behövs för det aktuella ändamålet.

Önskvärt med stöd för bruttoavisering

Alltför många utskick genom onlineslagningar på individnivå är otänkbara, då det är ett stort antal potentiella mottagare och ett sådant förfaringssätt tar alltför lång tid. I framtiden, när registret kan förväntas omfatta ett stort antal personer i egenskap av mottagare, kommer körningar att bli alltmer tidskrävande. En reglering som tillåter bruttoavisering efter beslut från den myndighet som har ansvaret för Mina meddelanden vore mot bakgrund av detta önskvärd. Bruttoavisering bör endast vara tillåten i de fall ett utskick träffar ett stort antal. De exakta formerna för hur och när bruttoavisering ska tillåtas behöver utredas vidare.

Skatteverkets uppfattning är att det vore önskvärt om frågan om bruttoavisering omhändertas framgent och att förslag till förordningsstöd tas fram som möjliggör bruttoavisering.

2.2.7 Ersättning till de elektroniska brevlådeoperatörerna (betänkandet, avsnitt 6.3)

Utredningen bedömer:

Mottagare av elektronisk myndighetspost ska även fortsättningsvis ha möjlighet att, bland flera olika leverantörer av elektroniska brevlådor, välja den leverantör som denne uppfattar tillhandahåller den bästa kvaliteten. Denna valfrihet bör lämpligast regleras i ett valfrihetssystem.

Utredningen föreslår:

En ny lag ska ge Skatteverket, eller den myndighet som regeringen bestämmer, möjlighet att tillhandahålla valfrihetssystem. Skatteverket får besluta att tillhandahålla valfrihetssystem för tjänster avseende elektroniska brevlådor som upphandlas inom myndighetens verksamhet (uppdrag) enligt förordningen om infrastruktur för säkra elektroniska försändelser.

Utredningen bedömer:

– att i valfrihetssystem måste samtliga aktörer förhålla sig till det pris som har erbjudits för utförandet av tjänsterna. Grunderna för ersättningen för tjänster, avseende elektroniska brevlådor som Skatteverket upphandlar inom myndighetens verksamhet enligt förordningen om infrastruktur för säkra elektroniska försändelser, ska framgå av förfrågningsunderlaget.

Utredningen föreslår:

– att den ersättning som erbjuds brevlådeoperatörerna ska bestämmas av regeringen, uppgå till samma belopp för alla berörda brevlådeoperatörer, vara rörlig och utgå från volymer elektronisk myndighetspost. Brevlådeoperatörerna fakturerar respektive avsändare.

Skatteverket föreslår i första hand att brevlådeoperatörer inte ska erbjudas ersättning inom ramen för Mina meddelanden.

Skälet till det är att den existerande modellen hittills har visat sig stark med en statlig servicegarant i form av Min Myndighetspost och tre privata alternativ i produktion. Den föreslagna ersättningsmodellen riskerar att hämma utvecklingen genom att bygga upp onödiga ekonomiska hinder för myndigheter, kommuner och landsting att ansluta sig. Tjänsteutbudet och innovationskraften har inte visat sig hämmas av avsaknaden av ersättning till brevlådeoperatörerna. Den nuvarande modellen har producerat en fungerande konkurrenssituation med fler privata brevlådeoperatörer utan användandet av system för upphandling av tjänster. Sammanfattningsvis anser Skatteverket att det finns starka skäl att behålla den nuvarande modellen utan ersättning till brevlådeoperatörerna.

Om en ersättningsmodell ändå införs anser Skatteverket att modellen bör baseras på ett fast pris per försändelse. Priset kan inte relateras till nuvarande portokostnad utan bör jämföras med kostnaden för ett sms eller liknande. Som anförts ovan riskerar modellen att påverka digitaliseringen negativt, detta i synnerhet om priset sätts för högt. Effekten av ett pris per försändelse riskerar att bli att en avsändare väljer att inte skicka ett servicemeddelande, som till exempel en påminnelse. Detta gör att den stora potentialen med digitaliseringen i allmänhet och digital post i synnerhet riskerar att inte tas till vara.

Vid införandet av ersättning till brevlådeoperatörerna finns det även ett behov av ett valfrihetssystem för att kunna tillhandahålla upphandlingar. Det finns emellertid ett antal frågeställningar som behöver belysas vidare innan Skatteverket kan tillhandahålla valfrihetssystem.

Av 1§ LOV framgår att den upphandlande myndigheten inte får ställa upp villkor om att en grupp ska ha en bestämd juridisk form för att få lämna en ansökan. Den upphandlande myndigheten får dock begära att en grupp ska ha en viss juridisk form när den blivit tilldelad kontraktet, om det krävs för att kontraktet ska kunna fullgöras på ett godtagbart sätt. När det gäller anslutning av elektroniska brevlådor till infrastrukturen för Mina meddelanden är det en teknisk förutsättning att brevlådeoperatören har ett organisationsnummer vilket inte är givet att alla juridiska personer har.

Utredningen menar att den digitala brevlådan Min myndighetspost ska ingå i valfrihetssystemet och Skatteverket är av samma uppfattning. Skatteverket har i dagsläget avtal med fyra brevlådeoperatörer (inklusive Min myndighetspost), även utifrån detta perspektiv behöver det utredas vidare vilka konsekvenser ett valfrihetssystem får för dessa aktörer. Skatteverket vill även poängtera att befintlig regelverksstruktur samt de krav som ställs på brevlådeoperatörer kan komma att behöva revideras.

Utredningen menar att det är de avsändande myndigheterna som ska faktureras. Skatteverket anser att det är en bra lösning och framförallt anser Skatteverket att ett alternativ med fakturering via infrastrukturansvar vore ohanterligt. Dock behöver det preciseras exakt hur faktureringen ska gå till, bland annat kan det i regelverket för Mina meddelanden finnas anledning att reglera processen för hur fakturering ska ske.

Lagen om valfrihetssystem (LOV) föreskriver vidare att det ska finnas ett ”ickevalsalternativ”. Detta är naturligt inom andra områden som omfattas av LOV men i fallet Mina meddelanden och de digitala brevlådorna är det inte lika självklart då användaren

uteslutande måste göra ett aktivt val. Även denna del anser Skatteverket behöver hanteras i samband med utformningen av ett valfrihetssystem.

Utredningen skriver att i förslaget till den nya lagen om valfrihetssystem framgår att förvaltningslagen ska tillämpas vid handläggningen vilket inte är fallet enligt nuvarande LOV.

2.2.8 Privata utförare av offentligfinansierad verksamhet (betänkandet, avsnitt 6.4)

Utredningen bedömer:

– att privata utförare av offentligfinansierad verksamhet i nuläget inte ska beredas möjlighet att ansluta som avsändare i Mina meddelanden.

Utredningen bedömer:

– att privata utförare av offentligfinansierad verksamhet inte själva i nuläget har några större behov av att ansluta som avsändare i Mina meddelanden.

Utredningen bedömer:

– att svårigheterna med att definiera gruppen privata utförare av offentligfinansierad verksamhet gör att det kommer att vara otydligt vilka som omfattas av definitionen, uppstå gränsfall och regleringen riskerar att snart behöva ses över på nytt.

Utredningen bedömer:

– att den finansieringsmodell som utredningen föreslår ska gälla för brevlådeoperatörer gör att offentliga avsändare inte längre kommer att subventioneras med ett gratis system för säker digital post. Myndigheter och privata utförare kommer därmed att behandlas lika i denna del.

Privata utförare av offentligfinansierad verksamhet (hädanefter privata utförare) har, med dagens reglering, inte möjlighet att ansluta som avsändare till Mina meddelanden. Enligt utredningens direktiv ska därför förslag tas fram, inklusive eventuella författningsförslag, på hur privata utförare av offentligfinansierad verksamhet ska kunna ansluta som avsändare inom Mina meddelanden så att alla utförare av offentligfinansierad verksamhet har möjlighet att erbjuda offentlig service med hjälp av digitala tjänster på lika villkor.

Skatteverket delar utredningens bedömning att gruppen privata utförare av offentligfinansierad verksamhet är svårdefinierad.

Skatteverket konstaterar att utredningen inte lämnar något förslag på hur privata utförare ska kunna anslutas till Mina Meddelanden. Utredningen bedömer att privata utförare i nuläget inte ska beredas möjlighet att ansluta som avsändare i Mina Meddelanden då man anser att det inte finns något behov hos de privata utförarna. Vidare hänvisar utredningen till svårigheter med att definiera gruppen privata utförare samt att den tänkta finansieringsmodellen bereder vägen för lika behandling av myndigheter och privata utförare.

Skatteverket finner det trots det olyckligt att utredningen har valt att fokusera på behoven hos de privata utförarna, snarare än rätten för den enskilde att ta emot meddelanden digitalt. Skatteverket anser att man bör fokusera på mottagarens behov av att kunna ta emot och samla sin digitala post på ett och samma ställe. Genom att inte bereda privata utförare möjlighet att ansluta sig till Mina Meddelanden riskerar man en spridning av digitala kanaler där den enskilde mottagaren får räkna med att ta emot digitala försändelser på avsändarens villkor, i stället för att fokusera på hur mottagaren rimligtvis önskar ta emot offentlig service från myndigheter och privata utförare.

Den föreslagna ersättningsmodellen undanröjer subventioneringen av offentliga avsändare och åstadkommer likabehandling av offentliga och privata avsändare. Dock tillvaratar den inte mottagarnas möjlighet att få sin digitala post i en brevlåda. Dessutom har anslutna myndigheter tillgång till en växande kunddatabas i form av förmedlingsadressregistret. För att uppnå motsvarande bredd krävs det i dagsläget att en privat utförare tecknar bilaterala avtal med varje enskild brevlådeoperatör för att försäkra sig om att nå så många av sina kunder som möjligt.

2.2.9 Mina meddelanden, betrodd tjänst enligt eIDAS-förordningen (betänkandet, avsnitt 6.5)

Utredningen bedömer: Mina meddelanden och följaktligen de anslutna brevlådeoperatörerna är betrodda tjänster enligt eIDAS-förordningen. Det behövs därför ingen motsvarande reglering i svensk nationell rätt. Det kan finnas anledning för regeringen att överväga om det finns behov av kompletterande reglering, särskilt när det gäller konsumentskyddsperspektivet vid eventuella incidenter.

Skatteverket delar utredningens uppfattning, som det uttrycks på s. 259, att läget är ovisst huruvida Mina meddelanden är en betrodd tjänst enligt eIDAS-förordningen så länge det inte har bedömts av Post- och telestyrelsen i egenskap av tillsynsmyndighet för betrodda tjänster enligt eIDAS-förordningen i Sverige.

Skatteverket anser att frågan om Mina Meddelanden (men även Min Myndighetspost samt de digitala brevlådorna hos andra brevlådeoperatörer) är att betraktas som betrodda tjänster behöver utredas vidare, särskilt vad som innefattas i begreppet ”elektroniska tjänster för rekommenderade leveranser” som nämns i artikel 3 punkt 16 och 36 i eIDAS-förordningen.

Samtidigt behövs även förtydliganden av de organisatoriska och tekniska krav som ställs på tillhandahållare av icke-betrodda tjänster.

Flera av de brevlådeoperatörer som i dagsläget är anslutna till Mina Meddelanden bedriver liknande verksamhet i både Norge och Danmark. Då eIDAS-förordningen är tillämplig i båda dessa länder kan det finnas ett behov av att samverka med norska och danska tillsynsmyndigheter för att harmonisera tillämpningen och tolkningen av eIDAS-förordningen när det gäller betrodda tjänster. Man riskerar annars att hamna i en märklig situation där en och samma brevlådeoperatör anses erbjuda en betrodd tjänst i det ena landet men inte i det andra. Visserligen kan verksamheten skilja sig åt i de olika länderna men avvikelserna torde inte vara så omfattande att de påverkar tolkningen av definitionen av betrodda tjänster i eIDAS-förordningen nämnvärt.

2.3 Synpunkter på lagtext eller författningskommentarer av teknisk natur

2.3.1 Förslag till förordning om infrastruktur för säkra elektroniska försändelser (betänkandet, avsnitt 1.4)

§ 1

I förordningsförslaget på s. 33 anges i 1 § att ”En infrastruktur för säkra elektroniska försändelser till enskilda och företag ska tillhandahållas av Skatteverket”. Formuleringen skiljer sig från befintlig förordningstext i Förordningen om statliga myndigheters elektroniska informationsutbyte. I den nya formuleringen kan man läsa in att vem som helst kan agera avsändare, då skrivningen ”... från myndigheter till enskilda...” tagits bort. Samtidigt anges det på s. 191 att ”Förslagen är inte menade att ändra på några av de förutsättningar som ges inom ramen för den befintliga regleringen i 5 § förordningen om statliga myndigheters elektroniska informationsutbyte, eller i de allmänna villkoren för Mina meddelanden. Avsikten är i stället att tydliggöra det som inte regleras i paragrafen i dag, genom att utöka den till en egen förordning och lägga till de regler som behövs.” Skatteverket anser att den borttagna formuleringen bör återinföras för att förtydliga att förutsättningarna inte ska ändras.

§ 4

Det torde bli missvisande för medborgarna om en myndighet som är undantagen från kravet på att kommunicera elektroniskt (3 §) ska tvingas informera på sin webbplats om rätten att få försändelser elektroniskt. Bestämmelsen bör inte gälla ”alla myndigheter” utan endast de myndigheter som har skyldighet att kommunicera elektroniskt enligt 3 §.

§ 6

I paragrafen anges att myndigheter ska erbjuda elektronisk kommunikation i sin kontakt med enskilda. De flesta myndigheter erbjuder redan i dagsläget elektronisk kommunikation med enskilda i form av till exempel e-post och webbformulär. Rimligtvis bör man rikta in sig på ”säker elektronisk kommunikation inom ramen för Mina Meddelanden”. Man öppnar dessutom upp för dubbelriktad kommunikation när man använder ordet ”kommunikation”.

Det framgår inte att det rör sig om enkelriktad kommunikation från myndigheter till enskilda.

§ 7

Paragrafen fastslår att Skatteverket får föra register över dem som anslutit sig till infrastrukturen som mottagare. Skatteverket ser även behov att få föra ett register över anslutna myndigheter och brevlådeoperatörer. Det finns ett behov av att även ha dessa uppgifter i FaR. Något hinder mot detta torde inte föreligga enligt 7 § men Skatteverket ser gärna att detta förtydligas i paragrafen.

FaR måste även innehålla uppgift om vilken brevlådeoperatör varje mottagare valt för att ta emot myndighetspost, och denna uppgift måste få behandlas.

Den rättsliga grunden för behandlingen av personuppgifter framgår av 1 §, dvs att Skatteverket ska tillhandahålla en infrastruktur för förmedling av elektroniska försändelser. Det bör förtydligas att den omständigheten är den rättsliga grunden för behandlingen av personuppgifter (Dataskyddsförordningen art. 6.1 e.).

8 §

Paragrafen reglerar hur uppgifterna i förmedlingsadressregistret (FaR) får behandlas. Skatteverket får behandla uppgifterna för att 1) föra en aktuell förteckning över enskilda och 2) expediera försändelser från anslutna avsändare.

Förhållandet mellan 8 § och 9 § är oklart. I 9 § regleras ytterligare ett ändamål nämligen att personuppgifter får behandlas i infrastrukturen för att de elektroniska försändelserna ska nå den mottagare som avses och kunna göras tillgängliga i mottagarens brevlåda. Eftersom FaR ingår i infrastrukturen torde det alltså finnas tre ändamål med behandlingen av personuppgifter i FaR. Den tillåtna behandlingen av personuppgifterna behöver förtydligas. Det är även oklart varför det behövs två bestämmelser med tillsynes likartat innehåll.

11 §

11 § 2 st. kan tolkas som om att avsändaren är personuppgiftsansvarig för de personuppgifter som krävs för att en försändelse ska göras tillgänglig i mottagarens brevlåda. De personuppgifter som krävs för att en försändelse ska kunna tillgängliggöras i brevlådan torde även vara brevlådeoperatörens eget register över användare. Med den nuvarande lydelsen kan det uppfattas som om att avsändaren är personuppgiftsansvarig även för detta kundregister. Det framgår visserligen på s. 219 att det inte är utredningens intention men det bör framgå tydligare i författningstexten.

3 Konsekvenser för Skatteverket

3.1 Konsekvenser för Skatteverket (betänkandet, avsnitt 7.2.3)

Utredningen föreslår att Ekonomistyrningsverket eller E-legitimationsnämnden ska ta över Skatteverkets nuvarande ansvar för Mina meddelanden 2020. Därutöver föreslår utredningen en regel som ger Skatteverket till uppgift att tillhandahålla en elektronisk brevlåda.

Skatteverket anser att ansvaret för infrastrukturen och ansvaret för att tillhandahålla en elektronisk brevlåda bör hållas ihop även efter 2020 då det möjliggör åtskilliga synergier. Dessutom skulle uppgiften att hålla en elektronisk brevlåda vara en mycket smal och främmande uppgift hos Skatteverket helt skilt från Skatteverkets kärnuppdrag.

Skatteverket kommer att behöva hantera ett valfrihetssystem om förslagen i delbetänkandet genomförs. Detta är en ny uppgift för Skatteverket som kommer att kräva kompetensuppbyggnad.

Skatteverket gör dock ingen annan bedömning än utredningen av dessa kostnader.

3.1.1 Finansiering av tillkommande anslagsmedel till den mottagande myndigheten

Utredningen förslår på sidan 263 att de tillkommande anslagsmedlen till den mottagande myndigheten ska delvis finansieras genom att anslagsmedel överförs genom en varaktig omfördelning av medel från de statliga myndigheternas förvaltningsanslag till den mottagande myndighetens förvaltningsanslag.

Skatteverket avstyrker förslaget till finansiering av det samlade ansvaret för digital infrastruktur och digitala tjänster genom användning av den fördelningsnyckel som ESV utvecklat som baseras på de statliga myndigheternas kostnader för personal. Förslaget innebär att Skatteverket skulle delfinansiera det samlade ansvaret för digital infrastruktur och digitala tjänster samtidigt som det inte innebär någon direkt besparing för Skatteverket. Effekten av utredningens förslag skulle innebära minskat anslag för Skatteverket vilket i sin tur medför att Skatteverket skulle behöva prioritera bort andra utgifter som myndigheten har. Istället förordar Skatteverket att den nya verksamheten i form av ett samlat ansvar för digital infrastruktur och digitala tjänster finansieras via medel från den centrala statsbudgeten.

3.1.2 E-legitimationsnämndens ackumulerade underskott

På sidan 262 skriver utredningen. ”Utredningen vill uppmärksamma regeringen på att E-legitimationsnämndens ackumulerade underskott i Skatteverkets beräknade budget för avgiftsfinansierad verksamhet inte finns med i de beräknade beloppen och bör, enligt utredningens mening, inte följa med E-legitimationsnämnden till den mottagande myndigheten.” Det är Skatteverkets uppfattning att underskottet i den avgiftsfinansierade verksamheten bör flyttas över till ESV eller lösas av regeringen genom en ökad anslagstilldelning till Skatteverket före sammanslagningen med ESV.